

1846-09-13

SENDER

J.Th. Lundbye

RECIPIENT

P.C. Skovgaard

FACTS

Document type:
Letter

Sender's location:
Kallundborg

Recipient's location:
Storekongensgade 260

Mentioned people:
Amalie Elisabeth Freund
Olympia Freund
Lorenz Frølich
N. F. S. Grundtvig
Svend Grundtvig
N.L. Høyen
Cathrine Lundbye
J.Th. Lundbye
P.C. Skovgaard

Archive:
Mappe 34 nr. 25

TRANSCRIPTION

S:T:

Hr Landskabsmaler P:C: Skovgaard
Store Kongensgade N: 260, 3die Sal.
Kjöbenhavn

frit

Kallundborg Søndag 13 Sept 1846.

Kjære Skovgaard!

Du er et rart Menneske, dog det veed Du vel, thi man kan neppe eie et saa eigodt Gemyt, uden selv at have en Fornemmelse deraf, men hvad Du skal vide er: at baade jeg og min kjære Moder, samt de Gamle have alle glædet os ved Dit opofrende Tilbud, som jeg sandsynligviis ogsaa benytter mig i det mindste deelviis af. Jeg er endnu her, men ved første Leilighed afgaare jeg til Vallekilde, som jeg absolut vil gjæste, nu kanskee for en kort Tid, da jeg i Tilfælde af ondt Veir og deraf flydende forhindringer for at male, allerede kan begynde hos dig paa noget af de 4 Billeder, der løbe rundt i mit Hoved, og hvoraf dog vel en Deel komme synlige frem. Her seer det lige sørgeligt ud, Rikke skal være bedre, jeg kan næppe see det, og Andrea, min lille Guddatter, er nu endnu svagere og dertil tilsyneladende mere lidende. De to mindre ere bedre, dog kun Drengen fra igaar af lidt oven Senge. Det gamle Hjem er, selvom denne Ulykke ikke var ramt, saa forandret og svagt, at det ikke har beholdt endog kun Skyggelighed med det gjæstfrie Huus, der saae vor Barndoms og Ungdoms Ferie-Glæder, og et i Sandhed sørgeligt Lod traf min Moder, da hun bestemte sig til at opofre sig til Tjeneste og Hjælp og Pleie hos de gamle Forældre, dog, føler hun det, da er det uden Klage, som Noget, der er naturligt og ikke kan eller skal være anderledes, hvormeget end hendes Sønner kunne ønske det.- Den Stilhed, kun afbrudt af Klager og Bedrøvelse, hvori disse 14 Dage ere hengaaede, dannede en voldsom Contrast til den nærmest foregaaende Tid for mig, og dog er jeg uendelig glad ogsaa for denne Tid, som jeg kun ikke kan og tør udstrække uden Frygt for at baade Arbeid og Humeur skulde lide for meget derved for en Person, der er tilmode, som han skulde gjøre nogle Mirakler. Saadanne ulmer det i mig og jeg ønsker og længes efter at tilfredsstille Eder, derhen gaa alle mine Tanker og det har ogsaa allerede ved Studierne gjort mig mangan glad Time. Her var det ikke meget, hvad jeg fik arbeidet, dog have vængerne ved Fjorden og især Møllebanken beskæftiget mig en Deel, fra det sidste Sted har jeg endog tænkt at udføre et Billed, om ikke noget meget stort, saa dog et rart lille, venligt Parti med 4 Møller, der levende kunde minde mig om et uforglemmeligt lille Mølle-maleri i Rom af

Breughel. Som disse Steder vare de eneste her, hvor jeg malede, saa vare de ogsaa mine eneste Spadseregang:, kun een

-2-

Eftermiddag havde jeg blandt mange Glæder to store Sorger paa en Vandring gjennem Raklev og Nostrup ude paa Refsnæs. Den første traf mig tæt ved Kirken i Raklev, hvor jeg fandt en af mine kjæreste Stensætninger deelviist sprængt; der laae de kjære Stykker af den vældige Overligger skarp kantede og glimrende graae med brede røde Aarer o! de Hallunker, de kunne ikke engang med eet Slag ødelægge den, men kun langsomt sønderlemme og pille ned, hvad der laae dem for høit baade til at eftergjøre og forstaae. Den anden var af lignende Art; da jeg i Nostrup, den næste Bý, dreiede til Venstre ned til Fjorden, fandt jeg der en uhyre Steen, som tit har glædet mig, ogsaa til dels i Stumper, som i hundreviis dannede en glimrende Krands om den endnu vældige Bul der stod i Midten dybt i Jorden; med Glæde saae jeg Stumperne af deres usle Redskaber, som den trodsig havde knaset - det er underligt, men som jeg af Naturen er konservativ og kun elsker den Liberalitet, der have sit Udspring af sand Humanitet, mens jeg kun kan skjænke den politiske, der vel i Grunden har en ligesaa god Basis, men tit i det enkelte yttre sig saa skjærede, min Agtelse - saa er jeg naar der sees hen til Graasteen, og, navnlig til Gravkamre og Altre, aldeles fanatisk, i en saadan Grad, at jeg ordentlig blev lidt gnaven over den Selvcritik, som Grundtvig i sine Qvædlinger vedføier Digtet om Stenen i Gunderslevholms Skov. Hvad han der siger overdrevent og næsten afgudisk var mig i de deilige, klingende Vers ikke meget for meget i hvert Fald.- Dette kan Du nu tage som Du vil, men det er vist at jeg blev heed om Ørene ved den Tanke: at maaske skulde [Præsten] Kierkegaards deilige Ord: Lad falde, hvad der er paa Glid og mere til, som synes kun at staae osv - ogsaa udstrækkes til disse vor herlige Mindesmærker om de gamle Bjørne, ja Ulve! Men ogsaa Daaer og Duer, hvem det er min største Fryd at læse om. - Min lille Veninde, Lympa, er da syg, har hun endnu Sands for sine store Venner, saa bring eller besørg hende min Hilsen - Gud give, hun snart maatte komme sig og ikke skulde gennemgaa en saadan Elendighed, som den jeg her hver Dag seer for Øie. De Smaa som hængte ved mig, og som det var min Glæde at lege med, ligge uden Tegn til at de kjende mig eller Nogen uden et ord, og de to med de blege Ansigter, blaae Læber og sorte Munde see næsten allerede ud som Liig; det er Ynkeligt at see Børn i en saadan Forfatning - Gud forbyde, at Fru Freund skulde have en saadan Ængstelse for det kjære lille Menneske. Jeg gad hørt, hvordan hun bærer Sygdommen, om hun er taalmodig og føielig - det var underligt, om hun ikke skulde blive sin

Natur tro og endog i denne Forfatning vise Træk, som kunne glæde og
gjøre mangel Voxen til skamme:-

-3-

Jeg havde saa smaat ventet et Brev fra Sverre, til hvem jeg har skrevet,
blot han ikke sinder sig med at skrive, for han har vel nu knap Tid. Ham
skal vi have rigtig fat i, han skal hjælpe paa os og vi efter Evne paa ham.
Naar jeg hørte ham tale om Kjæmpeviserne og lagde mærke til, hvor fiint
og uddannet hans Øre var for den rette Tone (Bebudelsen af hans egen
Udgave samt Samtaler i den Anledning) da blev det mig saa klart, at han
hørte, som vi saae - hvor fine kunne ikke de Følelser være, som bestemme
ei for eller imod et Kunstværk og skjøndt tit uforstaaelige og
tilsyneladende maaskee endog urimelige og ubillige, saa ere de dog
fuldkommen berettigede, naar de aldrig gik et Haarsbred over
Sandhedens Grændser; saaledes var det ogsaa med ham - et lille Ord, en
ringe Forandring kunde øieblikkelig falde ham i Øret - og det har noget
glædeligt, at den umiddelbare Følelse kan holde sig saa frisk og vaagen,
thi den er det dog vist, der støder, det er jo øieblikkeligt, langt før noget
Raisonnement kan lave sig tilrette og begynde at operere.

Jeg har skrevet til Lorenz, sender det maaske hermed, om Du paa en eller
anden Maade kan faa mig til Deeltager i et Brev til ham, det kan ogsaa
vente, jeg veed ikke hans nærværende Adresse rigtigt, og Du maa gjerne
læse det igennem; Resultatet skulde være en Lovtale over Børstpenselen,
som med sin Assistent, den tommelange, halvt gennemklippede,
sylespidse, rødhaarede Ven, nu kunde gjøre "mig Tankerne glade." Og de
Ting, hvortil jeg har samlet Studier, og hvortil jeg glæder mig ere:
Malkepladsen (???) "Lundbyes Landskab" ved Lodskov, Söndersö "paa en
anden Maade" og Møllebanken. Til Malkepladsen har jeg vel gjort et
Udkast, men det er endnu for magert, jeg vil componere det om
ligesaadanne men med Børstpenselen paa Lærred i samme Størrelse,
som Billedet skal være, saa store Ting kan jeg ikke tegne; derfor sætter jeg
??? ved, thi paa dette Forarbeides Udfald beroer det, Du forstaaer, som
Krebs's Kostald forholdt sig til Billedet, saadanne, at man kan rode,
fraadse og delicatere sig med alle mulige Bequemmeligheder hvad
Materialet angaaer og uden at have det gruelige Ansvar, som hviler paa
Een, naar man veed: det er selve Billedet. - Meddel Höyens og Grundtvigs
samt øvrige deltagende Venner heraf, hvad Du finder passende - og bring
min hjertelige hilsen til Enhver, som tænker venligt paa mig. Ingen ængste
sig for mig, jeg har ingen Skade taget paa Stemningen, og min Moder var
14 Gange 14 Dage værdt, men nøisom og forstandig som hun er, indseer
hun det Nødvendige i at jeg tager herfra og har for længe siden talt

opfordrende til mig derom.- Dine Bedsteforældre, Tanter og Onkels Familie beder jeg Dig ikke glemme med en venlig Hilsen -og, om Du kommer til Fru Freund, da sieg hende: at baade Moder og jeg tænke deltagende paa hende.- Hvis Du vil skrive endnu engang, skal det være mig kjært, og kunde jeg da ønske Svar paa 1/ er min Kasse kommet fra Livorne med mine Billeder og Klæder og Bøger, eller ligger Alt paa Havsens Bund? (Raffenberg eller Broder Carl veed maaskee derom) 2/ veed man Noget om Jerichau? Og hermed Tusind Levvel og Tak for Dit venlige Tilbud.

Din hengivne Ven Johan Thomas Lundbye.

|For øvrigt, da jeg ikke kommer saa hastigt, som det lader til, Du antager, saa havde det været mig meget kjært, om Du havde berettet Lidt mere om, hvad Indtryk og Udbytte Du havde havt af Möen. Om Du har malet saameget, at Du kan give mig en ordentlig levende Forestilling derom; det har jeg ikke af tidligere Billeder kunnet faa - Møens Klint og Bergens Stift, Golfen ved Neapel og Roms Campagne, Jyllands Heder og Berchtesgadens Bjerger, det er for visse Folk kun et Smörrebrød, Altsammen eens, af en Potte, de øvrige ere rent svundne hen i den Dissighed, som Tusinde af Middelmaadige aarlig forøger og hvormed Kunstens Hal befolkes.|

[illegible]

[illegible]

17

SKOVGAARD-MUSEET
Mappe 34 Nr. 25